

nichts anderes ist, als ein Seitentrieb der Theisskultur. Die nähere Verwandtschaft zwischen der bemalten mährischen Keramik und der Lengyeller-Gruppe kann z. B. die Schale des Grabes 77 v. Zengővárkony (Taf. XXIX.) und diejenige von Strelitz⁷ vor Augen führen.

Alle diese Ausstellungen sollen die Verdienste v. Dombay nicht herabsetzen. Besonders hoch ist ihm die systematische Erforschung des Kom. Baranya anzurechnen; wir erwarten von ihm noch viele wertvolle Aufschlüsse aus diesem, bisher ungenügend bekannten Gebiet.

Paul v. Patay.

R. Grahmann — L. Zotz: Quartär, Jahrbuch für Erforschung des Eiszeitalters und seiner Kulturen. Bd. I. 1938. Berlin. (Walter de Gruyter et Co. — Ára vászonkötésben 23 P.)

Bayer József „Die Eiszeit“ c. szakfolyóiratának megszűnése óta a jégkorszak-kutatók ősrégész-csoportjának összefoglaló, rendszeres, nemzetközi jellegű szakfolyóirata nem volt. Ennek a hiánynak a jelentőségét az 1936. évi III. nemzetközi jégkorszak-kutató kongresszus is kiemelte. Többek felkérésére végül R. Grahmann freiburgi főgeológus és L. Zotz breslaui ősrégész vállalta, hogy új, átfogó jellegű szakfolyóirat szerkesztésével ezt a hiányt kiküszöbölik. Így jelent meg ez év elején a „Quartär“ első kötete, amely nagyszerű kiállításánál, cikkeinek sokoldalúságánál és szakembereinek illusztris nemzetközi csoportjánál fogva a legnívósabb szakfolyóiratok közé számítható. Az ősrégésznek nélkülözhetetlen könyve lesz a „Quartär“, mivel az európai és oroszországi kutatások összefoglalását és jelentősebb eredményeit kerek egészbe összegyűjtve tanulmányozhatja.

A „Quartär“ I. kötetének fontosabb ősrégészeti tárgyú tanulmányai a következők: A. Blanc (Pisa) az olaszországi és európai felső paleolitikum összefüggéseit paleogeográfiai és paleoklimatológiai szempontokból tárgyalja. M. Sauramo (Helsinki) északfinnországi harpunált fókacsontvárról írja érdekes tanulmányát, míg jómagam a hazai solutréen fauna-flóra- és kultúravizsgálatainak összefoglalását adom. Albin Jura (Krakó) a lengyelországi aurignacient számos szempontból dolgozta fel, W. Koppers (Wien) a régi paleolitikum lecsiszolt medvefogait a keleti népek, különösen az ainuk medvekultuszával párhuzamosítja. H. Obermaier (Freiburg) a keletspanyolországi ősemberi festészet problémáival foglalkozik, S. Brodar (Celje) a jugoszláviai paleolitikum jelentősebb eredményeit foglalja össze, R. Grahmann pedig németországi Clactonian és Levalloisien-jellegű leleteket ír le.

A németországi általános quartárkutatásokról L. Zotz, az oroszországiakról H. Gams, a balkánfélszigetiekről pedig D. Jaranoff (Sofia) ad összefoglaló beszámolót. Nagy érdeme a szerkesztőknek, hogy az új szakfolyóirat összeállításával az ősrégészeti kutatások nagy fontosságát mindenképen hangsúlyozzák. A leletek sztratigrafiai értékének kiemelésével viszont ismételtén rámutatnak arra a nagyon fontos körülményre, hogy jelentősebb kutató munkát csak tájékozott szakember végezzen. Mivel hazánkban a jégkorszakkutatás sokoldalú eredményeiről a bécsi nemzetközi kongresszus

⁷ Vildomec, F.: O moravské neolithické keramice malonavé. Ozbor Praehistoricky. VIII. Taf. 2. 1.

előtt tettünk bizonyosságot, a „Quartär“ szerkesztősége súlyt helyez arra, hogy munkatársainak körébe a magyar szakembereket is belevonja, amit részünkről is igen kíváncsnak tartanánk.

Dr. Mottl Mária.

Dr. Richard Pittioni: Österreichs Urzeit im Bilde. Leipzig und Wien. Franz Deuticke. 1938.

A könyv az előszóban megjelölt feladatát majdnem teljes mértékben kielégíti. Szerző a szakember számára gyors áttekintésre alkalmas képatlaszt, a tanulók számára válogatott tanulmányi anyagot, a műkedvelők számára pedig bő, tudományosan tagolt kézikönyvet akart nyújtani. A munka tudományszerűsítési okokból az egyes őskori kultúrák elnevezését és kronológiáját is feltünteti.

A továbbiakban a fentemlített szempontokból fogom a könyvet bírálat tárgyává tenni. A táblaanyag majdnem kimerítően hozza Ausztria fontosabb leleteit. Néhány kimaradt tárgyat mégis hiányolok. Így például hiányzik a stillfriedi bronz depotlet, amely különleges tárgyi formáival tűnik ki (bronz zablák), azután a szitulaművészet némely tökéletesebb darabját is be kellett volna mutatni, nemcsak a welzelachi és matrei darabokat: a kuffarni szitulát, a hallstatti övlemezt. Nem ártott volna, ha szerző a történeti Ausztria néhány ismert darabját is közölte volna, így válogatott darabokat a nagy Bičiskala-leletből, vagy esetleg a watschi szitulát.

Ami az anyag elrendezésének technikai megoldását illeti, azonnal szembetűnő hiba, hogy a képmagyarázatot nem a táblákkal együtt nyomták, hanem külön, összefoglalva a képtáblarész elé helyezték. Much atlaszában, amelyre szerző is hivatkozik, a szöveg a megfelelő képtábla mellett lévő könyvlelapon foglal helyet, ami sokkal jobb megoldás. A kifogásolt hiba a használat gyorsaságát csökkenti és kissé kényelmetlenné teszi a könyv forgatását. Ezt a hibát némiképp enyhíti a lelőhelyregiszter összeállítása, ami igen hasznos.

A tárgyak fényképei kevés kivételtől eltekintve, jók. Kár, hogy a munka helyenként régi, rajzos kliséket is hoz. A technikai civilizáció által elkényeztetett mai ember hívebbnek érzi a fényképet, mint a rajzot.

A palaeolitikum tipológiájában szerző kissé bizonytalan. A Hartenstein—Gudenushöhle moustérienjét (Taf. 3—4.) „acheulo-mousterien oder protosolutréen“ igen talányos megjelöléssel látta el. Egyébként ki kell emelni, hogy a közismerten nehezen fényképezhető palaeolitok fényképei igen jól sikerültek. A palaeolitikumban, a nehéz fényképezhetőség miatt szívesen látjuk a jó rajzokat is. Az alluvium kultúráit szerző jól ismeri, így meghatározásai kifogástalanoknak nevezhetők. A továbbiakban csak az kelt némi aggodalmat, hogy a XVI. t.-n egy valószínűen a bronzkor közepe után datálható baltát az aunjetitzi kultúrába sorolt.

Gallus Sándor.

Zatlukál Jenő és Zatlukál Elemér: Adatok a Podkarpatska Rusz prae-historiájához. Munkács. 1937.

A munka az előszó tanúsága szerint ismeretterjesztés céljából íródott. Ugyanakkor azonban a szakkörök igényeinek figyelembevételével számukra is fontos munkát óhajtott elvégezni. Régi igyekezete az ismeretterjesztő irodalomnak, hogy a tudomány által